

Osallistuminen Oulu2026 Euroopan kulttuuripääkaupungin toteutukseen

Oulun kulttuurisäätiö sr tarjoaa Pyhäjoen kunnalle mahdollisuutta osallistua kumppanikuntana Oulu2026-kulttuuripääkaupungin kulttuuriohjelman toteutukseen omalla alueellaan. Oulun kulttuurisäätiön tavoitteena on kasvattaa koko Pohjois-Suomen vetovoimaa yhteistyössä seudun kuntien, sidosryhmien ja kulttuurialan ammattilaisten kanssa.

Oulu on nimetty Euroopan vuoden 2026 kulttuuripääkaupungiksi. **Oulun kaupunki perusti lokakuussa 2021 Oulun kulttuurisäätiön, joka vastaa vuoden suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista.** Toiminnan rahoituksesta vastaavat Oulun kaupunki ja valtio kumpikin 20 miljoonalla eurolla, loppu yhteensä 50 miljoonan euron budjetista koostuu kumppanikuntien toteuttaman ohjelman arvosta, EU:n myöntämästä 1,5 miljoonan euron Melina Mercouri -palkinnosta, yksityisestä rahoituksesta, yritysyhteistyöstä ja myyntituloista.

Hakuvaiheessa Oulun kaupunki kutsui mukaan vuoden kulttuuriohjelman toteutukseen kaikki Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun kunnat ja kaupungit. Hakemukseen päättivät osallistua Oulun lisäksi Haapajärvi, Haapavesi, Hailuoto, Ii, Kajaani, Kalajoki, Kemi, Kempele, Kuhmo, Kuusamo, Kärsämäki, Liminka, Lumijoki, Muhos, Nivala, Oulainen, Paltamo, Pielavesi, Pudasjärvi, Pyhäntä, Raahe, Sievi, Siikajoki, Siikalatva, Sotkamo, Suomussalmi, Taivalkoski, Tornio, Tyrnävä, Utajärvi, Vaala ja Ylivieska. Kunnat ovat tehneet valtuustoissaan päätökset osallistumisesta ja omasta panoksestaan omalla alueellaan toteutettavasta kulttuuriohjelmasta.

Euroopan Unioni on päättänyt vuosina 2020–2033 toteutettavista kulttuuripääkaupungeista ja niiden valintamenettelystä (N:o 445/2014/EU). Kulttuuripääkaupunkitoiminnan tavoitteena on edistää kaupunkien kehittymistä kulttuurin avulla, tuoda esiin Euroopan kulttuurien rikkautta ja yhteistä kulttuuriperintöä sekä edistää keskinäistä ymmärrystä ja vuoropuhelua. EU:n päätöksessä määritellään kulttuuripääkaupunkien hakuprosessi, valintakriteerit, tavoitteet ja vuorovuodet, mistä maasta kulttuuripääkaupungit vuosina 2020–2033 valitaan. Vuoden 2026 Euroopan kulttuuripääkaupungit ovat Oulu Suomesta ja Trencin Slovakiasta.

Oulu2026-kulttuuriohjelman pääteema on **Kulttuuri-ilmastonmuutos**, alateemat ovat **Vastakohtien voima, Rohkeasti reunalla ja Villisti kaupunki**. Teemojen alle rakentuu ohjelmalinjoja, joihin yksittäiset kulttuurihankkeet ja -tapahtumat kiinnittyvät.

Alueellinen kulttuuriohjelma rakentuu kolmen ohjelmalinjan alle: 1) Arctic Food Lab nostaa esiin paikallista ruokaperinnettä, ruoka-alan yritysten paikallisista raaka-aineista valmistettuja tuotteita sekä paikallisia ruokatapahtumia, **2) Luontopolkuja taiteeseen** rakentaa toteutusalueelle reitin, josta matkailijat voivat löytää luontoa ja kulttuuria yhdistäviä kohteita ja tapahtumia ja **3) Euroopan valokeulussa**, joka tekee eurooppalaiselle yleisölle näkyväksi alueen merkittävimpiä kulttuuritapahtumia, joiden vuoden 2026 sisältö toteuttaa kulttuuriohjelman teemoja. Kumppanikunnat voivat räätälöidä vuoden 2026 kulttuuritoimintaansa niin, että se sopii yhteen vuoden teemojen ja ohjelmalinjojen kanssa. Ohjelmaa varten ei tarvitse osoittaa erillistä, normaalivuodesta poikkeavaa määrärahaa. Voittaneessa hakukirjassa esitetään Oulun ja 32 kumppanikunnan alueelle suunniteltu kulttuuriohjelman runko. Kulttuuriohjelma tuo esiin myös Euroopan kulttuurista monimuotoisuutta ja yhteistä kulttuuriperintöä. Valtaosassa kulttuuriohjelman projekteista on valmisteltu paikallisten ja eurooppalaisten kumppanien yhteistyöllä. Puolet ohjelmasta toteutuu perinteisten kulttuurilaitosten ulkopuolella, 70 % on saavutettavissa myös digitaalisesti. Ohjelman halutaan tavoittavan etenkin niitä asukkaita, jotka jäävät

perinteisen kulttuuritarjonnan katveeseen. Hakemus on luettavissa Oulun kulttuurisäätiön verkkosivuilla osoitteessa www oulu2026.eu

Oulu2026-ohjelma rakentuu avointen ohjelmahakujen kautta valituista projekteista ja Oulun kulttuurisäätiön tuottamista ohjelmaosuuksista, kuten lippulaivahankkeista ja avajaisista.

Vaikka Euroopan kulttuuripääkaupunki ei ole matkailun ja elinkeinoelämän kehittämishanke, voi Euroopan kulttuuripääkaupungin onnistunut toteutus nimitys kasvattaa merkittävästi alueen matkailua ja aluetaloutta. Esimerkiksi Turku20211 kulttuuripääkaupungin toteutusbudjetti oli 55 miljoonaa, mutta vuoden vaikutus aluetalouteen oli Turun kauppakorkeakoulun selvityksen mukaan yhteensä 260 miljoonaa euroa. Hanke sai kansainvälistä mediahuomiota yli 50 miljoonan euron arvosta. Oulu2026 vuoden vaikuttavuutta arvioidaan EU komission antaman ohjeistuksen mukaisilla indikaattoreilla, jotka on kuvattu hakukirjassa. Vuoden vapaaehtoistoimintaan ovat kaikki asukkaat ja heidän yhteisönsä tervetulleita.

Mikäli Pyhäjoen kunta päättää osallistua Oulu2026 -kulttuuriohjelman toteutukseen alueellaan tai yhdessä naapurikuntien kanssa laajemmallakin alueella, pyydämme teitä ystävällisesti toimittamaan meille tiedoksi asiaa koskevan päätöksen lokakuun 2022 loppuun mennessä. Silloin myös Pyhäjoen alueelle esitettävät ohjelmaehdotukset voidaan ottaa huomioon, kun päätetään kulttuuriohjelman täydentämisestä ja mahdollisten säätiön osarahoitusten myöntämisestä niille.

Ehdotus kunnan päätökseksi:

Pyhäjoen kunta päättää osallistua Oulu2026 Euroopan kulttuuripääkaupungin toteutukseen. Tämän lisäksi paikalliset taiteilijat, kulttuurialan toimijat ja muut yhteisöt voivat hakea avoimen ohjelmahaun mukaan Oulu2026 kulttuuriohjelman ja hakea osarahoitusta projekteihin, jotka toteutuvat Pyhäjoella tai muualla Oulu2026-alueella.

Kunta suunnittelee ja toteuttaa Oulu2026-teemojen mukaista ohjelmaa vuosina 2024–2026. Kunta voi toimia yksin tai yhdessä muiden Oulu2026-alueen kuntien tai eurooppalaisten yhteistyökumppaneiden kanssa. Oulu2026-kulttuuriohjelman otettavista hankkeista neuvotellaan Oulun kulttuurisäätiön kanssa. Kunta perustaa asiaa varten oman työryhmän, johon voidaan kutsua myös paikallisia kulttuurialan toimijoita.

Kuntien hankkeiden taloudellinen arvo lasketaan mukaan seudun osuuteen kulttuuripääkaupungin kustannuksista. Kuntien hankkeet ovat mukana säätiön kotimaisessa ja kansainvälisessä viestinnässä ja markkinoinnissa. Kunta saa käyttää omassa Oulu2026-ohjelmansa viestinnässä Oulu2026-logoa. Vaihtoehtoisesti Pyhäjoen kunta voi osoittaa Oulun kulttuurisäätiölle määrärahan käytettäväksi Pyhäjoen alueella toteutettavaan Oulu2026-kulttuuriohjelman.

Oulun kulttuurisäätiön puolesta

Piia Rantala-Korhonen
Toimitusjohtaja
piia.rantala-korhonen@oulu2026.eu

